

RUKAN KOULU

VALINNAISET AINEET

LV. 2025 - 2026

9. LK

VALINNAISET AINEET

Arki ja juhla - Kotitalous

Kuvataide – Piirustus ja maalaus

Käsityö, tekninen

Käsityö, tekstiili

Musiikki

Pesäpallo, seikkailu ja toivelajit

Vuosi yrittäjänä

TAITO- JA TAIDEAINEVALINTA

Kotitalous

Kuvataide

Käsityö, tekninen

Käsityö, tekstiili

Liikunta

Kohti omaa ratkaisua...

Rukan koulu tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan opinpolkuun valinnaisuuksien kautta. Valinnaisuuksissa noudatamme Kuusamon kaupungin tuntijakoa. Yhdeksännellä luokalla valinnaisuutta on yhteensä 4 vuosiviikkotuntia.

Valinnaisuudet muodostuvat kahdesta valinnaisaineesta:

valinnainen aine – yksi kahden vuosiviikkotunnin aine

taito- ja taideaine – yksi kahden vuosiviikkotunnin aine

Valinnaisuuden tarkoituksena on tarjota nuorelle mahdollisuus syventyä itseään kiinnostaviin aineisiin syvällisemmin. Valinnaisainevalinta arvioidaan päättötodistuksessa numeroin. Taito- ja taideainevalinnasta ei tule erillistä arvosanaa, vaan osaaminen huomioidaan osana kaikille yhteisten taito- ja taideaineiden oppimäärää.

Valinnoista on hyvä keskustella huoltajan kanssa. Valinnat tehdään valintakortille.

Lisätietoja valinnaisuuksista ja kurssien sisällöistä saat kursseja opettavilta opettajilta.

ARKI JA JUHLA – KOTITALOUS

Arki ja juhla kurssin aikana tutustutaan nimensä mukaisesti sekä juhlaleivontaan että arjen kotitalouden pyörittämiseen. Kurssi sisältää elintarvikehygieniaa, arkiruokia, omasta kodista huolehtimista, leivontaa ja kahvipöytäkulttuuria sekä tutustumista vieraisiin ruokakulttuureihin ja uusiin makuihin. Kurssi on jaettu neljään kokonaisuuteen, joita ovat lupa kokata, arki ja oma koti, leivonta ja maailman maut.

- Lupa kokata:
 - tutustutaan elintarvikehygieniaan, joilla tarkoitetaan kaikkia niitä välttämättömiä toimenpiteitä, joiden avulla voidaan varmistaa elintarvikkeiden turvallisuus, terveellisyys ja puhtaus pöydään.
 - Tämän kokonaisuuden jälkeen on mahdollista suorittaa maksullinen hygieniapassi.
- Arki ja oma koti
 - halpoja ja nopeita arkiruokia
 - huomioidaan opiskelijabudjetti
 - pohditaan oman kodin vuokraamista ja siitä huolehtimista sekä huomioon otettavia asioita
- Leivonta
 - valmistetaan suolaisia ja makeita leivonnaisia
 - otetaan huomioon erityisruokavaliot leivonnassa
 - suunnitelmallisuus
 - kahvipöytä
- Maailman maut
 - tutustutaan vieraiden maiden ruoka- ja tapakulttuuriin
 - valmistetaan vierasmaalaisia ruokia ja leivonnaisia

KUVATAIDE - PIIRUSTUS JA MAALAUUS

Kuvataiteen piirustuksessa ja maalauksessa tutustutaan erilaisiin piirustus- ja varjostustekniikoihin sekä välineisiin ja väreihin, kuten esim. lyijykynä, hiili ja muste. Harjoitellaan sommittelua ja tehdään käytännön harjoituksia, kuten luonnospiirroksia ja piirrostutkielmia esim. esineistä, ympäristöstä ja ihmisestä. Tutustutaan värioppiin, harmonioihin ja erilaisiin maalaustyyleihin ja tekniikoihin eri väreillä, kuten vesi- ja peitevärit sekä pastelliliidut.

KÄSITYÖ, TEKNINEN

TAVOITTEET:

- Syventää opittuja käsityön perustekniikoita, käsitteitä ja tuotesuunnittelua sekä harjaantua niiden käyttötaidoissa.
- Olennaista on myös materiaalien oikea, tarkoituksenmukainen ja luova käyttö eri tekniikoissa ja käyttötarkoituksissa.
- Oppilas oppii huomioimaan tuotteiden esteettisiä ominaisuuksia, värejä ja muotoja. Teknologian ja tietotekniikan välineisiin tutustuminen.
- Oppilas oppii valmistamaan ja korjaamaan arkipäivän tuotteita turvallisesti ja käytännöllisesti.

SISÄLLÖT

- Tekniseen työhön sisältyvät puu-, metalli-, muovi-, kone- ja sähköopin käytännön töitä ja harjoituksia.
- Työskentely perustuu oppilaan omaan ideointiin ja suunnitteluun, jonka pohjalta valmistetaan erilaisia tuotteita sekä toteutetaan laajuudeltaan vaihtelevia, ohjattuja, projektimuotoisia töitä.
- työturvallisuusnäkökohtien kertaus
- valmistettavien esineiden suunnittelu, mitoitus ja kustannukset - materiaalin valinta määrärahojen puitteissa
- pintakäsittelytavat
- omien esineiden kunnostus ja entisöimismahdollisuus
- erilaisten metalliesineiden ja elektronisten laitteiden valmistus - metallialan perustyötavat (syventelyä)

- liittämistavat, erilaiset työstötavat, kuumamuotoilu, lämpökäsittelyt, erilaiset hitsaus- ja juotostavat, sorvaus
- sähkökoneiden turvallisuusnäkökohdat, sähköopin perusteita, elektroniikan komponentit, niiden tuntemus ja käyttö
- Tekninen työ valinnaisaineena tarjoaa hyvät ja monipuoliset tiedot ja taidot monenlaisiin rakentelu- ja korjausprojekteihin sekä hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin monille käytännön ammattialoille

KÄSITYÖ, TEKSTIILI

Tekstiilityössä suunnitellaan ja valmistetaan toiveiden, muodin ja vuodenajan mukaan aiempia taitoja soveltaen vaatteita ja asusteita erilaisista kangasmateriaaleista. Mittoja ottaessa ja kokoa valitessa, kaavoja piirtäessä sekä kangasta leikatessa ja ommellessa vahvistuu taito tuottaa valmiita vaatekappaleita.

Tutustumme kurssilla myös kodintekstiilien suunnitteluun vaikuttaviin tekijöihin. Sisustuslehdistä ja kirjallisuudesta sekä muusta ajankohtaisesta materiaalista kootaan ajan sisustamisen muotoja, värejä ja muotia. Suunnitellaan ja valmistetaan oppilaiden toiveiden perusteella jokin tekstiili kodin sisustukseen.

MUSIIKKI

Musiikin 9. – luokan valinnaisaine keskittyy bändisoittoon.

Tutustutaan bändisoittimiin ja saat harjoitusta valitsemasi soittimen soittamiseen tai lauluun. Suunnittelemme ja harjoittelemme yhdessä ohjelmiston, joka esitetään lopputyönä yleisölle. Perehdymme myös erilaisiin musiikkityyleihin sekä laulujen säveltämiseen ja sanoittamiseen.

Teemme mahdollisuuksien mukaan oman tallenteen, jonka saat muistoksi mukaasi. Samalla tutuksi tulee studiotyöskentelyn perusasioita, kuten äänitys ja miksaus.

PESÄPALLO, SEIKKAILU JA TOIVELAJIT

Monipuolinen liikunnan valinnaiskurssi, jossa syksy käynnistyy pesäpallolla, pesäpalloa pelataan niin pitkälle syksyyn, kuin kelit sallivat. Pesäpallon lisäksi kurssiin sisältyy seikkailutoimintaa, joka on sijoitettu koko vuoden ajalle. Oppilaat pääsevät vaikuttamaan kurssin lajisisältöihin toivelajien kautta.

VUOSI YRITTÄJÄNÄ

Kurssin aikana toteutetaan oikealla rahalla toimiva yritys, joka voi esimerkiksi tuottaa palveluita tai valmistaa ja myydä jotain tuotetta. Liikeidean oppilaat saavat valita itse.

Vuosi alkaa liikeidean kehittämällä ja yrityksen perustamisella. Vuoden aikana pyöritetään toimintaa ja keväällä yritys lakkautetaan. Yrityksen tuotot oppilaat jakavat keskenään tehtyjen työtuntien mukaan.

NY-Vuosi yrittäjänä tarjoaa turvallisen vaihtoehdon yritysmaailman koukeroihin tutustumiselle.

Lisätietoa Vuosi yrittäjänä-ohjelmasta:
<https://nuortenny.fi/palvelu/vuosi-yrittajana-ylakoulu/>

KOTITALOUS

Syvennetään ja täydennetään perusopetuksessa hankittuja kotitalouden tietoja ja taitoja suunnittelemalla ja valmistamalla monipuolisia ja terveellisiä aterioita ja leivonnaisia. Opetus perustuu käytännön toimintaan ja ryhmässä työskentelyyn, jolloin kädentaitojen lisäksi myös yhteistyö-, vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot kehittyvät. Yhdessä tekeminen ja onnistumisen ilo ovat keskeisiä sisältöjä.

- ajankohtaisien reseptien testausta
- elintarviketiedon, ruoanvalmistuksen ja leivonnantaitojen syventäminen
- ateriasuunnittelu ja toteutus
- erityisruokavaliot
- kansainväliset keittiöt
- juhla- ja tapakulttuuri

KUVATAIDE

Tuntien keskeisiä sisältöjä ovat tekemisen ilo ja oman kuvailmaisun kehittäminen. Tuntien aikana teemoihin ehditään pureutua syvällisemmin, kokeilla useampia tekniikoita tai työstää aiheita pidempään. Aiemmin tutuksi tulleiden tekniikoiden lisäksi perehdytään kuvataiteen keinoihin esimerkiksi valokuvauksen, sarjakuvan, grafiikan, kankaanpainon ja veistostekniikoiden avulla.

Kuvataiteessa opetellaan luomaan kuvia Rukan ympäristön, mediakuvien sekä mielikuvituksen antamista virikkeistä. Omien teosten lähtökohtana voidaan käyttää myös musiikkia, kuvataidetta tai kirjallisuutta. Tunneilla käsitellään nykyajan visuaalisia ilmiöitä, kuten mainontaa, muotoilua ja valokuvaa sekä tutustutaan taidehistorian klassikoihin ja rakennustaiteeseen. Tehtäviä tehdään sekä yksin että ryhmissä.

KÄSITYÖ, TEKNINEN

Tervetuloa teknisiin töihin tekemällä oppimaan. Metallista, puusta, nahkasta ja luusta ja materiaalista monesta muusta.

- Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan omien tarpeiden ja kiinnostuksen kohteiden pohjalta töitä, joita tekemällä opitaan uusia ja syvennetään jo opittuja työmenetelmiä.
- Työstökoneiden monet mahdollisuudet ja turvallinen käyttö tulevat samalla tutuksi.
- Uusina työmenetelminä opetellaan mm. metallin sorvaus ja jyrsintä, kierteytys, kaasuhitsaus ja kovajuotto, yläjyrsimen käyttö puun työstössä sekä puuntyöstökoneiden monipuolinen ja turvallinen käyttö.
- Tekninen työ valinnaisaineena tarjoaa hyvät tiedot ja taidot monenlaisiin rakentelu- ja korjausprojekteihin sekä hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin monille käytännön ammattialoille

KÄSITYÖ, TEKSTIILI

Valinnaisryhmässä ehditään pureutua teemoihin syvällisemmin, kokeilla useampia tekniikoita tai työstää aiheita pidempään. Tunneilla opitaan tekstiilityön tietoja ja taitoja itse suunnitellen, kokeillen ja tehden. Työskentely kehittää luovuutta ja näppäryyttä sekä luo pohjaa käsityöharrastukselle, josta on hyötyä läpi elämän.

Kurssilla suunnitellaan ja valmistetaan vaatteita ja asusteita erilaisista materiaaleista sekä tekstiilejä kodin sisustukseen esim. kangaspuilla kutoen tai koneella ommellen. Ryhmän toiveiden mukaan tutustumme tekstiilityön erityistekniikoihin ja teemme pieniä askartelutöitä vaihtuvien teemojen mukaan.

LIIKUNTA

- Täydennetään ja syvennetään pakollisiin liikuntakursseihin kuuluvia opintoja
- Yritetään löytää vähintään yksi omaan jatkuvaan harrastamiseen sopiva liikuntalaji
- Lisäksi tutustutaan muissa maissa harrastettaviin yksilölajeihin

8.luokkalaisen valintakortti Nimi _____ Luokka _____

VALINNAISAININVALINTA 2vvh	
Arki ja juhla - Kotitalous	
Kuvataide – Piirustus ja maalaus	
Käsityö, tekninen	
Käsityö, tekstiili	
Musiikki	
Pesäpallo, seikkailu ja toivelajit	
Vuosi yrittäjänä	
TAITO- JA TAIDEAININVALINTA 2vvh	
Kotitalous	
Kuvataide	
Käsityö, tekninen	
Käsityö, tekstiili	
Liikunta	

Valitse valinnaisainepaketista kiinnostavin ja merkitse se numerolla 1. Lisää varavalintasi hakutoivenumeroilla 2 ja 3 siltä varalta, ettei varsinainen toiveesi toteudu.

Valitse taito- ja taideainepaketista sinua kiinnostavin aine numerolla 1. Lisää varavalintasi hakutoivenumeroilla 2 ja 3 siltä varalta, ettei varsinainen toiveesi toteudu.

Päiväys ____ / ____ 2025

oppilaan allekirjoitus

huoltajan allekirjoitus